

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут людини

(назва інституту, факультету, коледжу)

Кафедра практичної психології

(назва кафедри, циклової комісії)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

 (Олексій ЖИЛЬЦОВ)

« _____ » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Дитяча психологія»

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності 053 Психологія

(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня першого (бакалаврського)

(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 053.00.02 Практична психологія

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації _____

(за наявності)

(назва спеціалізації)

Київ – 2021

Розробник:

Дятленко Наталія Михайлівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології

Викладач: Дятленко Наталія Михайлівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології

Викладач: Середа Олена Юріївна, старший викладач кафедри практичної психології

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від 26 серпня 2020 р. № 8

Завідувач кафедри _____ (О.М. Лозова)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми _____)

(назва освітньої програми)

26.08. 2020 р.

Керівник освітньої програми _____ (О.М. Лозова)

(підпис)

Робочу програму перевірено

01.09. 2020 р.

Заступник директора/декана _____ (Р.О. Павлюк)

(підпис)

Пролонговано:

на 2021/2022 н.р. _____ (Лозова О.М.), « 30 » 08 2021 р., протокол № 10

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____, « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____, « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____, « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	4	4
Семестр	7	7
Кількість змістових модулів з розподілом:		
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	56	16
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль		
Самостійна робота	56	104
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу - оснащення студентів знаннями теоретичних та практичних основ дитячої психології, сприяння усвідомленню ними загальних закономірностей і динаміки психічного розвитку дитини на ранніх етапах онтогенезу.

Завдання курсу:

- розкрити найбільш загальні закономірності психічного розвитку; показати, що при всій важливості біологічних передумов формування психічних якостей особистості необхідно розглядати насамперед як наслідок умов життя і виховання;
- висвітлити особливості психічного розвитку дитини від моменту зародження до шестирічного віку згідно вікових критеріїв (соціальна ситуація, провідна діяльність, новоутворення, криза); показати основні протиріччя та рушійні сили, що забезпечують розвиток психіки на кожному віковому періоді;
- оснастити студентів найпростішими практичними вміннями діагностики та підтримки психічного розвитку дошкільників.
- забезпечити реалізацію особистісного підходу у процесі викладання дисципліни, продемонструвати на практиці переваги індивідуального підходу до кожного студента.

3. Результати навчання за дисципліною

Студент має знати:

- загальні питання дитячої психології (рушійні сили та чинники психічного розвитку, соціальну ситуацію розвитку, провідну діяльність, новоутворення кожного вікового періоду, сензитивні періоди розвитку, вікові кризи, тощо);
- сучасні підходи до організації наукового дослідження, методи дослідження та специфіку їх застосування;

- основні закономірності психічного розвитку в конкретних його проявах на різних етапах онтогенезу;
- психологічні особливості розвитку дітей перших семи років згідно основних критеріїв психологічного віку.

Уміти:

- аналізувати та оцінювати психічні явища, що властиві дітям дошкільного віку;
- керуватися психологічними знаннями при побудові педагогічної стратегії розвитку психічних процесів, організації різних форм роботи з дітьми та їхніми батьками;
- володіти елементарними навичками діагностики та корекції психічних проявів дітей, здійснювати психологічну підтримку та супровід психічного розвитку;
- проводити елементарну науково-дослідницьку роботу.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовний модуль 1. Вступ до дитячої психології							
Тема 1. Предмет дитячої психології	10	2		2	-	-	6
Тема 3. Дослідження у дитячій психології	16	2	2	4	-	-	8
Модульний контроль 1.	2	-	-	-	-	-	
Разом	28	4	2	6	-	-	14
Змістовний модуль 2. Психологічні особливості розвитку дитини від народження до 3х років							
Тема 1. Психологічні особливості дитини першого року життя	12	2	2	2	-	-	6
Тема 3. Психічний розвиток дітей раннього віку	15	2	2	4	-	-	7
Модульний контроль 2.	2	-		-	-	-	-
Разом	29	4	4	6	-	-	13
Змістовний модуль 3. Розвиток процесів пізнання і діяльності в дошкільному віці							
Тема 1. Розвиток пізнавальних психічних процесів у дошкільників	11	2	2	2	-	-	5
Тема 2. Становлення і розвиток гри у дошкільному віці	11	2	2	2	-	-	5
Тема 3. Психологічні особливості оволодіння дошкільниками образотворчою діяльністю, елементами учіння та праці	10	2	-	4	-	-	4
Модульний контроль 3.	2						
Разом	34	6	4	8	-	-	14
Змістовний модуль 4. Особистість в діяльності та спілкуванні							
Тема 1. Умови розвитку особистості дошкільників	15	2	2	2	-	-	9
Тема 2. Психологічна готовність дітей до систематичного навчання в школі	11	2	-	4	-	-	5
Модульний контроль 4.	2	-	-	-	-	-	
Разом	28	4	2	6	-	-	14
Усього	120	18	12	26	-	-	56

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Розділ 1. Вступ до дитячої психології							
Тема 1. Предмет дитячої психології	10	2	2		-	-	26
Разом	28	2	2		-	-	26
Розділ 2. Психологія дітей перших трьох років життя							
Тема 2. Психологічні особливості розвитку дітей раннього віку	12	2	2	2	-	-	39
Разом	29	2	2	2	-	-	39
Розділ 3. Психологія дітей дошкільного віку							
Тема 3. Психологічні особливості розвитку дітей у дошкільному віці: дитина і гра	11	2	2	2	-	-	39
Разом	28	2	2	2	-	-	39
Усього	120	6	6	4	-	-	104

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальні питання дитячої психології

Лекція 1. Предмет, значення та завдання дитячої психології (2 год.).

Предмет дитячої психології. Вікова психологія і дитяча психологія. Значення дитячої психології, її зв'язок з іншими науками. Теоретичні та практичні завдання сучасної дитячої психології. Проблеми дитячої психології та основні напрямки їх розв'язання. Складові дитячої психології. Значення ранніх періодів дитинства для формування дитячої особистості. Поняття розвитку, формування, дозрівання, становлення. Закономірності психічного розвитку дітей. Поняття психологічного віку та періоду психічного розвитку. Вікова періодизація. Характеристика критеріїв вікової періодизації. Сензитивні періоди розвитку. Кризи і критичні періоди розвитку. Біологічні, соціальні чинники психічного розвитку.

Основні поняття: вікова психологія, дитяча психологія, розвиток, дозрівання формування, становлення., диференціація та структурування, локалізація, вік, вікова періодизація, психологічний вік, сензитивні періоди, соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, психічні новоутворення, вікові кризи,

Лекція 2. Дослідження у дитячій психології (2 год.)

Поняття психологічного факту в дитячій психології. Специфіка та принципи досліджень у дитячій психології. Види психолого-педагогічних досліджень. Методи дитячої психології, їх класифікація (організаційні, методи теоретизації, емпіричні методи, методи обробки даних, інтерпретаційні методи). Характеристика конкретних методів дитячої психології, специфіка їх застосування. Спостереження, його види. Щоденникові спостереження. Експеримент, його види. Поняття формувального експерименту. Місце бесіди, аналізу продуктів діяльності в системі сучасних методик. Соціометрична методика у дослідженні дитячих груп. Основні прийоми математичної обробки фактичних даних. Загальні підходи до планування та побудови дослідження.

Основні поняття: психологічний факт, дослідження у дитячій психології, методи дитячої психології, спостереження, експеримент, бесіда, аналіз продуктів діяльності, соціометрія,

Семінарське заняття 1. Дослідження у дитячій психології (2 год.)

Практичне заняття 1. Сучасні проблеми дитячої психології (2 год.)

Практичне заняття 2.3 Чинники психічного розвитку дітей (4 год.)

Змістовий модуль 2.

Психологічні особливості розвитку дитини від народження до 3х років

Лекція 3. Психологічні особливості дитини першого року життя

Розвиток дитини в перинатальний період. Етапи формування психіки у внутрішньоутробному періоді. Зачаття. Періоди вагітності. Фактори середовища, які порушують розвиток плоду. Дородові матриці поведінки (блаженство, просування, народження, вихід у світ). Народження без насилля (типи пологів).Анатомо – фізіологічні особливості новонародженої дитини, соціальна ситуації розвитку. Безумовні та перші умовні рефлекс. Психологічна характеристика і психічний розвиток дитини у фазі новонародженості. Комплекс пожвавлення – новоутворення психічного розвитку новонародженої дитини та перший її поведінковий акт. Потреба у спілкуванні з дорослими – початок немовлячого віку. Соціальна ситуація розвитку „Ми”. Емоційне спілкування як провідна діяльність в період немовляти. Зародження предметних дій. Розвиток хапання, маніпулювання, наслідування на першому році життя та їх роль у психічному розвитку. Психічний розвиток дитини першого року життя. Особливості сприймання, відчуттів, мови, інтелектуального розвитку. Новоутворення і основні досягнення наприкінці першого року життя дитини. Криза першого року життя

Основні поняття: перинатальний період, новонароджена дитина, дородові матриці, безумовні, умовні рефлекс, комплекс пожвавлення, «ефект шпиталізму», соціальна ситуація «Ми», безпосереднє емоційне спілкування дитини та дорослого, довіра до світу, «ефект шпиталізму», зорове і слухове зосередження.

Лекція 4. Психічний розвиток дітей раннього віку

Соціальна ситуація розвитку. Оволодіння ходінням як запорука реалізації самостійності. Ділове співробітництво з дорослим. Дорослий як організатор і керівник нових предметних дій.

Предметна діяльність як провідна в ранньому віці. Перехід від елементарного маніпулювання до предметних дій. Значення предметної діяльності для психічного розвитку. Предметні дії та орієнтовна діяльність дитини. Співвідносні та знарядійні дії. Знарядійні дії та мислення. Поява нових видів діяльності на кінець раннього віку. Розвиток пізнавальної сфери дитини (відчуття, сприймання, мислення, уяви). Основні тенденції в мовленнєвому розвитку переддошкільника. Криза трьох років та способи її пом'якшення.

Передумови формування особистості в ранньому дитинстві. Психологічні новоутворення на кінець трьох років.

Основні поняття: предметна діяльність, орієнтовна діяльність, співробітництво з дитиною, криза 3х років, образ Я, самостійність, наочно-дійове мислення.

Семінарське заняття 2. Характерні особливості розвитку немовляти (2 год.)

Семінарське заняття 3. Вікові особливості розвитку дітей раннього віку: криза (2 год.)

Практичне заняття 4. Труднощі та загрози першого року життя (2 год.).

Практичне заняття 5. Характерні ознаки прогресивного розвитку дитини в період раннього віку (4 год.).

Змістовий модуль 3. Розвиток процесів пізнання і діяльності в дошкільному віці

Лекція 5. Розвиток пізнавальних психічних процесів у дошкільників

Розвиток орієнтування у властивостях предметів. Засвоєння сенсорних еталонів та способи їх примінення. Оволодіння обстеженням предметів. Зниження порогів відчуттів у дошкільному віці. Формування дій сприймання та засвоєння сенсорних еталонів як основа сенсорного розвитку дитини.

Особливості пам'яті дошкільників. Розвиток уявлень пам'яті. Мимовільна та довільна пам'ять. Залежність мимовільного запам'ятовування від умов діяльності дошкільників. Розвиток довільного запам'ятовування і відтворення. Виникнення мнемічних дій. Образна і словесно-логічна пам'ять дошкільника.

Особливості розвитку мислення дошкільників. Наочно-дійове, наочно-образне і дискурсивне мислення, їх особливості і взаємозв'язок. Ускладнення і розширення кола мислительних задач в дошкільному дитинстві. Особливості понять в дошкільному віці. Розвиток мовлення і формування найпростіших форм міркувань.

Розвиток уяви у дошкільників. Залежність уяви дитини від її досвіду. Відтворююча уява дитини. Елементи творчості у дитячій уяві.

Основні поняття: відчуття та сприймання, пам'ять, мислення, уява, уява, сенсорні еталони, дії сприймання, мимовільна і довільна пам'ять, наочно-дійове і наочно-образне мислення,

Лекція 6. Становлення і розвиток гри в дошкільному віці.

Соціальна ситуація розвитку і гра. Особливості гри в дошкільному віці. Вплив гри на психічний розвиток дитини. Гра – провідна діяльність дітей дошкільного віку. Теорії гри. Види ігор. Сюжетно-рольова гра, передумови її розвитку.

Структурні компоненти сюжетно-рольової гри. Рольові та реальні взаємини дітей в грі. Зміна сюжетно-рольової гри та її окремих компонентів протягом дошкільного дитинства. Гра з правилами.

Основні поняття: сюжетно-рольові ігри, задум гри, ролі, правила, ігрові дії, ігрові ролі, ігровий матеріал, розвиток гри.

Лекція 7. Психологічні особливості оволодіння дошкільниками образотворчою діяльністю, елементами учіння та праці (2 год.).

Сутність та значення художньої діяльності дошкільників. Розвиток графічних образів, утворення графічних шаблонів та використання. Зміст дитячих малюнків.

Особливості розвитку конструктивної діяльності. Розвиток музичної діяльності. Загальна характеристика навчальної діяльності дошкільника. Умови розвитку навчальної діяльності. Рівні оволодіння навчальною діяльністю (Г.П.Усова). Форми навчання дошкільників. Розвиток початків самоконтролю і самооцінки.

Елементи праці в дошкільному віці. Вплив трудової діяльності на психічний розвиток дитини. Засвоєння дошкільниками трудових дій і формування громадських мотивів поведінки.

Основні поняття: графічні образи, графічні шаблони, дитячий малюнок, зразок, показ, учіння, навчальна задача, самоконтроль, самооцінка, трудові дії, результат.

Семінарське заняття 4. Особливості пізнавальних психічних процесів у дошкільників (2 год.).

Семінарське заняття 5. Характерні ознаки ігрової діяльності та особливості їх проявів у дошкільників (2 год.).

Практичне заняття 7. Як формувати культуру мислення у дошкільників? (2 год.)

Практичне заняття 8. Гра дошкільника: найсуттєвіші характеристики (2 год.)

Практичне заняття 9, 10. Як малюють діти? (4 год.)

Змістовий модуль 4. Особистісний розвиток дошкільників

Лекція 8. Умови розвитку особистості дошкільників.

Особистість дошкільника: характерні ознаки. Роль соціального оточення у формуванні відносно постійних проявів особистості. Вплив сімейного мікросередовища на розвиток особистості.

Спілкування як чинник розвитку особистості. Роль зразків і правил поведінки в засвоєнні дітьми моральних норм. Вплив групи ровесників на розвиток особистості дитини. Дитина і „дитяче товариство”. Значення місця, що займає дитина в групі. Вплив дорослого на формування особистості дитини.

Домагання визнання, потреба в любові. Дитяча конформність. Особливості статевої ідентифікації та її детермінанти. Орієнтація дитини на цінності своєї статі.

Лекція 9. Психологічна готовність дітей до систематичного навчання в школі.

Структура психологічної готовності до навчання в школі Проблема навчання дітей з шести років. Варіанти становлення психологічної готовності до навчання в школі. Діагностика психологічної готовності до школи

Семінарське заняття 6. Особистість дошкільника: чинники та умови розвитку (2 год.)

Практичне заняття 11 (2 год). Сучасна дитина: виклики часу та стратегії розвитку

Практичне заняття 12, 13 Діагностико-розвивальна робота з майбутніми першокласниками (4 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	3	3	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	2	2	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	2	20	1	10
Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3	4	4	3	3
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30	4	40	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	3	15	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			81		92		109		81
Усього									
Максимальна кількість балів:							363		
Розрахунок коефіцієнта:							363:100	3,6	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовний модуль 1.

Лекція 1. Вступ до дитячої психології.

Лекція 1. Предмет дитячої психології

Завдання 1. *Періоди сенситивного розвитку обмежені в часі. У зв'язку з цим фактом в науці окреслилися дві точки зору на проблему сензитивності. До якої з них ви готові приєднатися і чому?*

1. Якщо в дитинстві у сенситивний період якась функція не розвивається, то її корекція в подальшому неможлива.

2. Наверстати згаяне в сенситивний період можна в більш пізньому віці, хоча при цьому доведеться зіткнутися з деякими труднощами.

Вимоги: обсяг – до 1 стор..

Критерії оцінювання:

- Висловлювати власні думки щодо запропонованої теми;
- Логічно викладати їх, доречно та правильно аргументувати;
- Використовувати приклади для аналізу проблеми та переконливої аргументації, а не переказувати зміст книги чи статті.

Лекція 2. Дослідження у дитячій психології

Завдання. Порівняйте процес спостереження і споглядання (простого бачення). Порівняйте процес спостереження і споглядання. Заповніть праву колонку таблиці характеристиками наукового спостереження у відповідності з характеристиками споглядання.

<i>Характеристика споглядання (споглядати – дивитися)</i>	<i>Характеристика наукового спостереження (спостерігати-бачити)</i>
без мети	
не фіксувати процес споглядання	
Розчинитися в ньому, віддатися почуттям, враженням	
без попереднього плану	
без рефлексивного самоконтролю	
результат — це нові переживання	
збагачення феноменологічного поля, інтуїції, переживань, картини світу	
повна включеність, розчиненість в об'єкті, причетність і співпереживання	

Змістовий модуль 2.

Зміст та складові науково-дослідного процесу. Теоретичні дослідження у психології.

Лекція 2. Психологічні особливості дитини першого року життя.

Завдання. На думку вчених, верхньою межею періоду новонародженості є «комплекс пожвавлення». Опишіть, що таке «комплекс пожвавлення» і які реакції в нього входять?

Лекція 3. Психічний розвиток дітей раннього віку

Завдання. Так; ні. Нижче наведені висловлювання про психологічні особливості дітей раннього віку. Які з них, на ваш погляд, є вірними, а які ні?

	Твердження	так	ні
1.	У цей період панує наочне афективно забарвлене сприйняття		
2.	Дитина не розуміє мову-розповідь		
3.	У дитини переважає творча уява.		
3.	Коли дитина вступає в розмову з однолітком, вона мало вникає в зміст реплік іншої дитини.		
4.	У віці 1 рік 5 міс. діти можуть цілком чітко намалювати людини.		
5.	Наприкінці раннього віку з'являється гра з сюжетом		

Змістовий модуль 3. Розвиток процесів пізнання і діяльності в дошкільному віці

Лекція 5. «Розвиток пізнавальних психічних процесів у дошкільників»

Завдання. Які затвердження з наведених нижче ви вважаєте правильними, а які ні?

	Твердження	так	ні
1.	Уява дитини значно багатша, аніж уява дорослого		
2.	У міру дорослішання дитини сила її уяви йде на спад.		
3.	Дитина може уявити собі набагато менше, ніж дорослий, але він більше довіряє продуктам своєї уяви		
4.	У зрілому віці крива уяви йде вниз		
5.	Фантазія дорослого скута рамками логіки і досвіду.		

Лекція 6. Становлення і розвиток гри у дошкільному віці

Завдання. Діти різних вікових груп у грі з одним і тим же сюжетом вносять в неї різний зміст. Що становить основний зміст сюжетно-рольової гри в старшому дошкільному віці? З можливих відповідей виберіть головний (підкресліть)

1. Засвоєння властивостей предметів і дій з ними.
2. Підпорядкування правилам, що впливають з взятої на себе ролі.
3. Відтворення відносин між людьми.
4. Отримання задоволень.
5. Вивільнення зайвої енергії

Лекція 8. Психологічні особливості оволодіння образотворчою діяльністю

Завдання. У якому рядку дається характеристика зображувальної діяльності старших дошкільників?

	Судження	так	ні
1.	Діяльність близька до гри, дітей цікавить сам процес діяльності, діти здатні помічати власні недоліки в малюнках і в малюнках товаришів		
2.	Діяльність самостійна, не пов'язана з грою, дітей приваблює результат малювання, діти дотримуються пропорцій в своїх малюнках, аналізують власні роботи		
3.	Діяльність переплітається з грою, переходить у гру, дітей приваблює результат малювання, діти здатні помічати недоліки у власних роботах і в малюнках інших дітей.		
4.	Діяльність не зв'язана з ігровою, діти дотримуються пропорцій у своїх малюнках, дітей найбільше процес малювання, діти помічають хороші і погані сторони чужих і власних малюнків		
5.	Діти із задоволенням малюють, проводячи різні лінії, на питання: що намальовано?, відповідають «Холодильник», пізніше «Ні, це м'яч»		

Змістовий модуль 4. Особистість в діяльності та спілкуванні

Лекція 9. Умови розвитку особистості дошкільників

Завдання. Аналізуючи мотиваційну сферу дошкільників, відзначте міру значущості кожного мотиву

	Мотиваційні засоби	Дуже значимі	Достатньо достатньо значимі	Не значимі
1.	Доручення відповідальних завдань			

2.	Вимога самостійності у виконанні завдань			
3.	Поради по виконанню завдань			
4.	Вказівка на певні можливості і здібності дитини			
5.	Знайомство з роботами інших дітей			
6.	Популяризація успіхів окремих дітей			
7.	Похвала			
8.	Власний приклад дорослого			
9.	Назвіть ще 1.			

Лекція 10. Психологічна готовність дітей до систематичного навчання в школі

Завдання. На уроці математики вчитель зачитує умову задачі: «Діти їхали за грибами. Маша знайшла 4 гриба, а Вітя на 2 гриба більше. Скільки грибів знайшли діти? ». першокласники, ледве дослухавши, повідомляють: «А ми теж їздили за грибами!», «А ми білих не знайшли». З чим пов'язана така поведінка першокласників? Про який тип неготовності до навчання йде мова?

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у вигляді електронного тестування. Приклади тестових завдань.

- Прихильники цієї теорії стверджують, що всі індивідуальні відмінності в розвитку дитини є результатом научіння. Будь-яких форм поведінки можна набути через наслідування. Розвиток дитини – це результат практики виховання і научіння. Що це за теорія?
 - біогенетичні теорії
 - теорії соціального научіння
 - теорії діалектичного розвитку
- Оберіть істинні судження про особливості сприймання у дітей раннього віку
 - дітям властива цілісність сприймання
 - сприймання має афективний характер
 - діти можуть орієнтуватися на форму несуттєвої деталі предмету
 - дітям властива константність сприймання

- 5) діти орієнтуються в основному на форму
3. У ранньому дитинстві інтенсивно розвивається ... мислення:
- 1) наочно-дійове
 - 2) наочно-образне
 - 3) словесно-логічне
 - 4) абстрактне
4. Провідна діяльність у немовляти – це
- 1) навчання
 - 2) безпосереднє емоційне спілкування з матір'ю
 - 3) предметно-маніпуляційна діяльність
 - 4) сюжетно-рольова гра

Критерії оцінювання: кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль (залік) проводиться за результатами поточного контролю.

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

„Дитяча психологія”
Разом: 120 год., лекції – 18 год., семінарські заняття – 12 год.; практичні заняття – 26 год.,
самостійна робота – 56 год., модульний контроль – 8 год.

Модулі	Модуль 1			Модуль 2		Модуль 3			Модуль 4	
Назви модулів	Вступ до дитячої психології			Психологічні особливості розвитку дитини від народження до 3х років		Розвиток процесів пізнання і діяльності в дошкільному віці			Особистість в діяльності і спілкуванні	
Лекції (тема, бали)	1.Предмет дитячої психології (1)	2. Дослідження у дитячій психології (1)		3. Психологічні особливості дитини першого року життя (1)	4. Психічний розвиток дитини раннього віку (1)	5. Розвиток пізнавальних психічних процесів (1)	6. Розвиток гри (1)	7.Оволодіння образотворчою діяльністю (1)	8. Умови розвитку особистості (1)	9. Психологічна готовність до школи (1)
Теми семінарських занять	1. Дослідження у дитячій психології (2 год.) (10)+1		2. Характерні особливості розвитку немовляти (10)+1		3. Вікові особливості розвитку дітей раннього віку (10)+1	4. Пізнавальні психічні процеси у дошкільників (10)+1		5. Характерні ознаки ігрової діяльності та особливості проявів у дошкільників (10)+1	6. Особистість дошкільника: чинники та умови розвитку (10)+1	
Теми практичних занять	1.Сучасні проблеми дитячої психології (10)+1	2.3 Чинники психічного розвитку дітей (10+10)+2		4. Труднощі та загрози першого року життя (10)+1		5.6 Характерні ознаки прогресивного розвитку дитини в період раннього дитинства (4 год) (10+10)+2		7.Як формувати культуру мислення у дошкільників ? (10)+1	8.Гра дошкільника: найсуттєвіші характеристики (10)+1	9.10 Дитяча і творчість: способи підтримки (4 год.) (10+10)+2
Самостійна робота	5+5			5+5		5+5		5+5		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25			Модульна контрольна робота 2 25		Модульна контрольна робота 3 25				
Кількість балів за модуль	81			92		109				
Усього	363			363		363:100=3,63				
Підсумковий контроль	залік									

8. Рекомендовані джерела

8.1. Основна та додаткова література

Основна література

Підручники

1. Абрамова Г.С. Возрастная психология: Учебное пособие для студентов вузов – М.: Академія. – 2007. – 659 с.
2. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
3. Мухина В.С. Детская психология. – М.: ООО Апрель Пресс, ЗАО ИЗД-во ЭКСМО-Пресс, 1999 – 352 с.
4. Рошко Г.Н. Детская психология в схемах и таблицах: учебно-методическое пособие. – Елец: ЕГУ им. И.А. Бунина, 2009. – 59 с.

Додаткова література

Монографії, статті, збірки

1. Дятленко Н.М. Розвиток самоповаги у дітей (дошкільний вік) [Монографія] / Наталія Михайлівна Дятленко. – Харків: Вид-вл «Діса Плюс», 2016. – 208 с.
2. Кононко О.Л. Соціально-емоційний розвиток особистості (в дошкільному дитинстві): навч. посіб. для вищих навчальних закладів. – К.: Освіта, 1998. – 255 с.
3. Кутик К. Воспитание в спокойствии / пер. с немецкого – К.: «НАИРИ», 2014 – 120 с.
4. Кононко О.Л. Чтобы личность состоялась. – К.: Радянська школа, 1991. – 221 с.
5. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. Навч. посіб. / Р. В. Павелків, О. П. Цигипало. – К.: Академвидав, 2015.– 400 с.
6. Формуємо у старших дошкільників цілісне світобачення: навчально-методичний посібник /Авт. кол. Кононко О.Л., Луценко В.О., Терещенко О.П., Якименко Л.Ю. – К.: Імекс – ЛТД, 2013. – 260 с.

8.2. Додаткові ресурси

Електронний курс навчальної дисципліни

<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22867>